

JARL HJALMARSON – ETT MINNE ATT BEGRUNDA

När Gunnar Unger skulle presentera Jarl Hjalmarson i Svensk Tidskrifts serie år 1952 "Högerns unga riksdagsgarde" inledde han med ett citat av Disraeli:

"Det är det personliga, som intresserar människorna, som eldar deras fantasi och vinner deras hjärtan. Ett fristående program är en stor abstraktion, som bara lämpar sig för teoretiska studier; inkarnerat i ett parti eggas det människorna till handling, men sätt i spetsen för detta parti en ledare, som kan inge entusiasm och han skall vinna världen."

Just så! Det finns två goda skäl att påminna om Disraelis ord inför budskapet om Jarl Hjalmarsons bortgång.

Det första är att Jarl Hjalmarson ingav sådan entusiasm att han blev den utan all jämförelse mest populära partiledaren under sin tid – både bland anhängare och motståndare.

Han formligen utstrålade mänsklig värme och han kunde – med sin filosofiska beläsenhet – uttrycka komplicerade politiska tankar i aforismer av storslagkraft, t ex att "högern vill göra staten mänsklig i stället för att som socialdemokratin göra människan statlig".

Det andra skälet att påminna om Disraeli är att Hjalmarson på svensk botten försökte genomföra dennes huvudtanke att skapa ett reformvilligt socialkonservativt parti. Hjalmarson blev genom sina insatser för och i 1946 års partiprogram den självfallne ledaren för

den unga generation, som under 1940-talet gick in i högerpartiet för att göra det till ett socialpolitiskt reformparti. Han lyckades med att förvandla det tidiga 1900-talets lantmanna- och borgarparti (godsägar- och direktörspartiet, sade motståndarna) till att så småningom bli kronan i det borgerliga alternativet till socialdemokratin.

Tack vare honom fick också de konservativa ett avgörande övertag under 1940- och 1950-talen bland akademikerna i vidsträckt mening. När socialdemokraterna trodde att deras skördetid var inne saknade de tillräcklig förankring bland samhällets skolade experter för att fullt ut kunna genomföra de socialistiska grundtankarna i sitt efterkrigsprogram.

Jarl Hjalmarsons politiska engagemang väcktes efter första världskriget. Han engagerade sig för ett starkt svenskt försvar och emot Europas växande totalitära ideologier – nazism och kommunism. Under efterkrigstiden stod han som förgrundsgestalt i planushållningsmotståndet och i försvaret av marknadsekonomi. Hans kritik mot ett insiktslöst ATP-system var lika skarp som välformulerad. Jarl Hjalmarson verkade i en tid då socialismens idéer stod starka i Sverige. Det minskar inte betydelsen av hans gärning och i efterhand är vi många som kan konstatera att de senaste årtiondenas utveckling givit Jarl Hjalmarson rätt i hela hans politiska livsgärning.